

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23Co/427/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2113204094
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 02. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Jankovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2015:2113204094.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Iveta Jankovičová a členov senátu: JUDr. Martin Holič a JUDr. Daša Kontríková, v právnej veci žalobcu: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpeného spoločnosťou: Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Grösslingova 4, IČO: 36 864 421, proti žalovanej: Slovenská republika, konajúca prostredníctvom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Župné námestie 13, Bratislava, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trnava č. k. 19C/193/2013-137 zo dňa 22. apríla 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvého stupňa sa **p o t v r d z u j e**.

Žalovanej sa **n e p r i z n á** v náhrada trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal náhrady škody spôsobenej mu nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Senica v exekučnej veci vedenej pod sp. zn. 3Er/3/2009. Po právnej stránke rozsudok odôvodnil § 3 ods. 1, 2, § 4 ods. 1, § 9 ods. 1, 2 § 15 ods. 1, § 16 ods. 1, 4 § 17 ods. 1, 2, § 19 ods. 1, 3 zák. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, § 41 ods. 2, § 44 ods. 2 zák. č. 233/1995 Z.z. Exekučného poriadku (EP). Skutkovo rozsudok odôvodnil tým, že nárok na náhradu škody si žalobca uplatňoval výlučne podľa § 9 zákona č. 514/2003 Z.z., keď podľa neho Okresný súd Senica svojím postupom porušil povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie zákonom ustanovenej lehoty, resp. bez zbytočných prieťahov v konaní. Dňa 09.01.2009 bola Okresnému súdu Senica doručená žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, ktorej súd vyhovel dňa 29.06.2009, teda rozhodol o žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie na 156. deň. O prípadnom prieťahu sa nevedelo žiadne disciplinárne konanie, neriešila sa sťažnosť na prieťahy v konaní, nerozhodoval Ústavný súd Slovenskej republiky, či Európsky súd pre ľudské práva. V rámci exekučného konania má súd právo preskúmať dôkazy aj bez návrhu účastníkov, ako aj ex offo preskúmať materiálnu správnosť rozhodcovského rozsudku, nekalú povahu rozhodcovskej doložky, či priebeh rozhodcovského konania. V zmysle § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. v súčasnom znení by len takéto podklady boli relevantné pre priznanie náhrady škody. Citované ustanovenie je platné od 01.01.2013. Návrh bol podaný v roku 2012, súd však má za to, že predmetné ustanovenie možno brať do úvahy ako výklad pôvodného ustanovenia pri skúmaní nárokov podľa § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. platného v čase podania návrhu na vydanie poverenia a začatia tohto konania. Všeobecný súd môže rozhodnúť o priznaní náhrady škody v konaní podľa zákona č. 514/2003 Z.z. až v prípade, ak už oprávnený orgán rozhodol o existencii prieťahov v konaní. Absenciou predmetného rozhodnutia oprávneného orgánu o existencii prieťahov nebola splnená základná podmienka pre rozhodnutie o náhrade škody v dôsledku nesprávneho úradného postupu orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci. Údaje žalobcu v žalobe sú nesprávne,

zavádzajúce a vyplýva z nich, že žalobca ako oprávnený nemal o veci prehľad, na základe čoho vyznievajú jeho vyjadrenia o údajnej majetkovej škode, či dôvodoch pre nemajetkovú škodu značne nedôveryhodne. Táto skutočnosť podľa súdu nárok žalobcu vyvracia. Predmetné exekučné konanie toho času je právoplatne skončené. V predmetnej veci, z ktorej sa žalobca domáhal náhrady škody, bol exekučný titul rozhodcovský rozsudok. Účastníkom exekučného konania rozhodnutím v uvedených lehotách nevznikol stav právnej neistoty. Žalobcom tvrdená majetková škoda nebola nijako preukázaná, pričom na žalobcovi je preukázať svoje tvrdenia. Podľa názoru súdu sa žalobcovi nepodarilo vôbec preukázať, že by mu v súvislosti s postupom Okresného súdu Senica v exekučnej veci vznikla akákoľvek škoda, či ujma. Žalobca si uplatnil nárok na náhradu nákladov spojených so správou a udržateľnosťou pohľadávky bez toho, aby ich bližšie špecifikoval (napr. koľko zamestnancov informačného systému spravovalo pohľadávky dlžníkov, aký počet pohľadávok spravoval pomocou informačného systému, kto mu spravoval a udržiaval informačný systém a za akú odmenu, kedy a kú komunikáciu vyvíjal s pôvodným súdnym exekútorom, aké a kedy posielal urgencie exekučnému súdu), keď nutnosť spravovať pohľadávku oprávneného zapríčinil povinný už tým, že nesplnil svoj dlh a oprávnený musel prikrčiť k vymáhaniu formou exekúcie. Znamená to, že vznik nákladov žalobcu ako oprávneného v exekučnom konaní na správu a udržateľnosť pohľadávky nie je v príčinnej súvislosti s postupom Okresného súdu Senica v exekučnej veci. V časti uplatnenej náhrady nemajetkovej ujmy dospel súd k záveru, že v prejednávanej veci by stačilo iba prípadné konštatovanie porušenia práva a nie sú dané dôvody na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch s prihliadnutím na dôvody uvedené vyššie. S poukazom na uvedené súd dospel k záveru, že žalobca nepreukázal vznik ani výšku skutočnej škody, ani prípadnej nemajetkovej ujmy, neexistuje teda ani príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom súdu. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, úspešnej žalovanej však náhradu trov konania nepriznal, pretože si ich neuplatnila a nepreukázala, že by jej trovy konania vznikli.

Proti tomuto rozsudku podal prostredníctvom svojho právneho zástupcu odvolanie žalobca, ktorým sa domáhal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na opätovné prejednanie. Ako odvolacie dôvody uviedol dôvody obsiahnuté v § 205 ods. 2 písm. a) v spojení s § 221 ods. 1 písm. f), písm. h) O.s.p., ods. 2 písm. c) O.s.p. Žalobca predovšetkým namietal, že súd rozhodol v merite veci na základe a s použitím inšpirácie novou právnou úpravou obsiahnutou v § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z., ktorá nadobudla účinnosť až po založení zodpovednostného právneho vzťahu, čo má za následok nesprávnosť súdneho rozhodnutia, ktoré musí byť zrušené. Súd svojím rozhodnutím de iure i de facto aplikoval princíp priamej retroaktivity, čo je neprípustné. Podľa odvolateľa súd vôbec nevysvetlil, prečo zastáva názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty, ktorá existuje vždy do času, kým nedôjde ku konečnému rozhodnutiu. Súd len s poukazom na skutočnosť, že on sám nepozná dôkazy, ktoré by ho uspokojovali v tvrdení o výške škody, zamietol znalecké dokazovanie. Súd tak znemožnil žalobcovi objektívnym spôsobom preukázať výšku materiálnej škody a mechanizmus jej vzniku. V danom prípade zákonodarca vytvoril legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty, čo exekučný súd ignoroval a na čo zo zákona nemal oprávnenie. Podľa odvolateľa ďalej súdu neprísluší polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konania zákonnými lehotami. Súd má aplikovať platné právo a akéhokoľvek úvahy de lege ferenda sú neprípustným súdnym aktivizmom, na ktorom nemožno založiť meritórne rozhodnutie. Štrasburský súd opakovane uviedol, že zodpovednosť štátu za prieťahy v konaní vzniká aj vtedy, ak súdy konajú náležite, ale dĺžku konania ovplyvňujú mimosúdne faktory, napríklad i rozsah nevybavenej súdnej agendy. Žalobca vôbec nechápe aký môže mať na výsledok konania dopad skutočnosť, že súd vyjadril svoje presvedčenie o rozpore exekučného titulu so zákonom.

Žalovaný odvolací návrh nepodal, k doručenému odvolaniu žalobcu sa písomne nevyjadril. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, ďalej O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 O.s.p.), oprávnenou osobou, účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a že odvolateľ v odvolaní použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 písm. a), c) a f) O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 214 ods. 2 O.s.p., zverejnením vyhlásenia termínu rozhodnutia na úradnej tabuli súdu podľa ust. § 156 ods. 3 O.s.p., dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné priznať úspech, keďže napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je vecne správny.

Pretože odvolací súd v plnom rozsahu preberá súdom prvého stupňa zistený skutkový stav, ktorý vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom pre posúdenie žalobou uplatneného nároku, jeho výsledky jednotlivito i vo vzájomných súvislostiach správne vyhodnotil a napokon dospel k správnym skutkovým záverom a pretože odvolací súd v celom rozsahu zdieľa i právne závery prvostupňového súdu vo veci, ktorý na vec aplikoval správne hmotnoprávne ustanovenia a tieto v súvislosti s danou vecou i správne vyložil, s poukazom na ust. § 219 ods. 2 O.s.p. odvolací súd už iba odkazuje na správne písomné vyhotovenie rozsudku. Odvolací súd ani s prihliadnutím na odvolacie argumenty nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov prvostupňového súdu odchýliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľovi. Na zdôraznenie správnosti záverov prvostupňového súdu je potrebné dodať nasledovné:

Žalobca sa svojou žalobou z dôvodu nesprávneho úradného postupu Okresného súdu Senica vo veci 3Er/3/2009, ku ktorému malo dôjsť nevydaním rozhodnutia v zákonom stanovenej lehote, resp. v primeranom čase a bez zbytočných prieťahov a vykonaním úradného postupu bez splnenia zákonných podmienok, domáhal náhrady majetkovej škody v celkovej výške 125 eur. Táto škoda predstavuje podľa žalobcu náhradu účelne vynaložených nákladov na správu a vymáhanie pohľadávok v období nečinnosti súdu. Zároveň si žalobca uplatnil i náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 385 eur (55 eur za každý mesiac omeškania) s tým, že samotné konštatovanie porušenia práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov zaručeného v § 48 ods. 2 Ústavy SR a práva na prejednanie vecí v primeranom čase zaručeného v čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Nesprávny úradný postup žalobca videl v tom, že súd rozhodol o žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie po uplynutí zákonom stanovenej 15-dňovej lehoty s omeškáním viac ako sedem mesiacov.

Z obsahu spisu súd zistil, že exekútorom JUDr. Rudolfom Krutým bola Okresnému súdu Senica v konaní pod sp. zn. 3Er/3/2009 doručená žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie dňa 09.01.2009, povinný A. R., nar. XX.XX.XXXX, o vymoženie 280,99 eur. Dňa 29.06.2009 vydal Okresný súd Senica poverenie pre súdneho exekútora. Uznesením č. k. 3Er/3/2009-14 zo dňa 04.09.2012 Okresný súd Senica zastavil exekučné konanie. Dňa 28.09.2012 žalobca ako oprávnený podal odvolanie voči uzneseniu o zastavení exekúcie. Uznesením č. k. 3CoE/196/2013-38 zo dňa 17.12.2013 Krajský súd v Trnave uznesenie súdu prvého stupňa o zastavení exekúcie potvrdil a zároveň návrh oprávneného na prerušenie konania zamietol. Žalobca ako oprávnený podal dňa 21.02.2014 odvolanie voči Uzneseniu Krajského súdu v Trnave č. k. 3CoE/196/2013 zo dňa 17.12.2013. Dňa 24.02.2013 podal žalobca ako oprávnený dovolanie voči uzneseniu Krajského súdu v Trnave č. k. 3CoE/196/2013 zo dňa 17.12.2013 v časti potvrdzujúceho uznesenia.

Pre priznanie náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je nevyhnutné súčasné splnenie troch podmienok: 1) nesprávny úradný postup, 2) vznik škody a 3) príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody. Predpoklad kumulatívneho splnenia uvedených podmienok znamená, že ak chýba čo i len jedna z podmienok, náhradu škody nie je možné priznať. Dôkazné bremeno preukázať podmienky náhrady škody spočíva na poškodenom, v preskúmvanej veci na žalobcovi.

Pojem „nesprávny úradný postup orgánu verejnej moci“ nie je zákonodarcom v citovanom ustanovení § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z. výslovne definovaný, je uvedený len príkladmo. Je však možné a to aj z ustálenej judikatúry vyvodiť, že ide o taký úradný postup, ktorý má vadu, ktorý nie je v súlade s príslušnou právnou úpravou. Jedná sa o postup, pri ktorom dôjde k porušeniu pravidiel stanovených právnymi predpismi pre konanie orgánu verejnej moci alebo k porušeniu poriadku, ktorý vyplýva z povahy, funkcie alebo cieľa tejto činnosti, teda o postup nezákonný. Skutočnosť, že ide o nesprávny úradný postup taktiež určuje fakt, že musí ísť o postup priamo súvisiaci s výkonom právomocí orgánu verejnej moci. Nesprávnym úradným postupom nie sú len prípady, v ktorých orgán verejnej moci priamo koná (pri rozhodovacej činnosti), ale aj pri porušení povinnosť urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote, prípadne ak ide o nečinnosť pri výkone verejnej moci.

Žalobca odvodzuje svoj nárok na náhradu škody z údajného nesprávneho úradného postupu exekučného súdu, ktorý v konaní o žiadosti súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie nekonal v súlade s ustanovením § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, keď rozhodnutie vydal po uplynutí lehoty 15 dní od doručenia žiadosti súdu.

V zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31.05.2010, teda v rozhodnom období, súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie, exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu. Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie.

Je pravdou, že v danej veci nedošlo zo strany okresného súdu v Senici k vydaniu poverenia v lehote 15 dní v súlade s cit. ust. zákona, ale samotné nedodržanie procesnej lehoty ešte neznamená, že došlo zároveň k prieťahom v konaní a k nesprávnemu úradnému postupu súdu. Pri posudzovaní a vyhodnocovaní nesprávného úradného postupu je vždy potrebné zohľadniť aj individuálne okolnosti prejednávanej veci.

Podľa dôvodovej správy k cit. novele k zák. č. 412/2012 Z.z. návrh vychádza z platnej úpravy, nakoľko existuje možnosť domáhať sa ochrany svojich práv využitím ústavnej sťažnosti v súlade s ust. § 127 ods. 1 Ústavy SR. Otázkou, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov garantované v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, je kompetentný preskúmať ústavný súd, ktorý ju v súlade so svojou ustálenou judikatúrou preskúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitost' veci, správanie účastníka a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Súdne konanie nie je kompetentný preskúmať súd v konaní o náhrade škody podľa zák. č. 514/2003 Z.z., ale len Ústavný súd SR na podklade ústavnej sťažnosti (resp. predseda súdu na podklade sťažnosti na prieťahy). Opačný výklad by znamenal, že by existovalo niekoľko orgánov, ktoré by boli oprávnené v tom istom čase preskúmať postup toho istého súdu z hľadiska vzniku zbytočných prieťahov. Pokiaľ by súd konajúci o náhrade škody mohol hodnotiť postup iného súdu z hľadiska existencie zbytočných prieťahov, znamenalo by to absurdný záver, keďže všeobecné súdy by preskúmavali postup iných všeobecných súdov, pričom uvedené by mohlo smerovať aj k porušeniu inštančného princípu v súdnictve. Vecne príslušné pre rozhodovanie sporov o náhradu škody sú v prvom stupni zásadne okresné súdy, avšak súdy, ktoré môžu porušiť právo fyzických a právnických osôb na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, môžu byť aj súdy vyššieho stupňa (krajské súdy, Najvyšší súd SR). V prípade, ak by sa zbytočných prieťahov dopustil napr. Najvyšší súd SR, poškodený subjekt by sa mal obrátiť v zmysle zák. č. 514/2003 Z.z. na okresný súd, aby konštatoval, že jeho nadriadený orgán sa dopustil zbytočných prieťahov. Postup súdu vyššieho stupňa by bol v takomto prípade preskúmaný súdom nižšieho stupňa, čo je zjavne absurdné a uvedené len potvrdzuje, že konštatovať existenciu prieťahov v súdnom konaní je oprávnený Ústavný súd SR. Vzhľadom na vyššie uvedené návrh zákona výslovne dopĺňa, že všeobecný súd môže pristúpiť k priznaniu náhrady škody v konaní podľa zák. č. 514/2003 Z.z. až v prípade, ak o existencii prieťahov bolo rozhodnuté týmto oprávneným orgánom.

Ako na to poukazuje citovaná dôvodová správa k novele k zák. č. 412/2012 z logiky veci vyplýva, že konštatovať prieťahy v súdnom konaní môžu len vymenované touto právomocou nadané kompetentné inštitúcie, pričom tak nemôže urobiť súd v občianskom súdnom konaní o nárokoch uplatnených v zmysle zák. č. 514/2003 Z.z. Tieto závery pritom musia logicky platiť bez ohľadu na to, či to bolo v rozhodnom období zakotvené priamo a výslovne v zákone. Takýto záver preto bolo nevyhnutné vyvodiť i pred novelou § 9 ods. 2 cit. zák. výkladom cit. § 9 ods. 1 cit. zák. v znení účinnom do 31.12.2012.

I v prípade nedodržania zákonnej lehoty na rozhodnutie o žiadosti exekútora na vydanie poverenia, čo je daný prípad, by vzhľadom na absenciu rozhodnutia oprávneného orgánu o existencii prieťahov nebola splnená základná podmienka pre rozhodnutie o náhrade škody a nemajetkovej ujmy v dôsledku nesprávného úradného postupu orgánu verejnej moci, a žaloba by i tak musela byť zamietnutá.

Ako odvolací súd už vyššie konštatoval, základné podmienky pre priznanie nároku na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci musia byť splnené kumulatívne. Keďže potom podmienka existencie nesprávného úradného postupu exekučného súdu v danej veci, s poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu splnená nebola, nemohol vzniknúť žalobou uplatnený nárok navrhovateľa, ani nadväzne nemôžu byť splnené podmienky príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a škodou a ani vznik škody, resp. ujmy. Vzhľadom na to už potom nie je potrebné a bolo by nadbytočné a v rozpore so zásadou hospodárnosti občianskeho súdneho konania skúmať existenciu škody a

nemajetkovej ujmy, ako aj ich rozsah. Tiež by bolo nadbytočným i nedôvodným vysporiadať sa s ďalšou odvolacou argumentáciou žalobcu (sčasti i nesúladnou s argumentáciou prvostupňového súdu), ktorá je vzhľadom na vyššie uvedené už irelevantná a nespôsobilá zvrátiť výsledok konania.

Odvolací súd preto napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa, vrátane závislého výroku o náhrade trov konania (odvolacími dôvodmi osobitne nenapadnutého) ako v celom rozsahu vecne správny s použitím ust. § 219 O.s.p. potvrdil.

V odvolacom konaní bola plne úspešná žalovaná a preto jej v zmysle § 142 ods. 1 v spojení s ust. § 224 ods. 1 O.s.p. vzniklo právo na náhradu trov odvolacieho konania voči neúspešnému žalobcovi. Žalovaná si náhradu trov odvolacieho konania návrhom v zmysle 151 ods. 1 O.s.p. neuplatnila (a podľa obsahu spisu jej ani žiadne nevznikli), odvolací súd jej náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Senát odvolacieho súdu tento rozsudok prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie.